

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
09.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Sanlıurfa Milletvekili

Siirt ili Merkez ilçesi Doluharman Köyü Organize Sanayi Bölgesi 168 ada 1 parselde Lineer Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından gerçekleştirilen Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisi projesi hakkında 8 Nisan 2021 tarihinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı verilmiştir.

Tesisin üretim faaliyetlerinin azaldığı veya durduğu yönündeki iddialar, yalnızca ekonomik sonuçları bakımından değil; tesiste bulunan cevher, kimyasal maddeler, ağır metal içeren materyaller, tehlikeli atıklar, atık depolama alanları, atık su ve emisyon kaynaklarının üretim yapılmayan dönemlerde nasıl yönetildiği bakımından da çevresel denetim gerektirmektedir.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına almakta ve çevre kirlenmesini önlemeyi Devletin görevi olarak düzenlemektedir. 2872 sayılı Çevre Kanunu ile Çevresel Etki Değerlendirmesi, çevre izin ve lisans ve atık yönetimine ilişkin mevzuat uyarınca işletmeler, ÇED sürecinde üstlendikleri çevresel taahhütlere ve izin koşullarına faaliyet süresince uymakla yükümlüdür; bu yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesi ve denetlenmesi ise ilgili idarenin sorumluluğundadır.

Bu kapsamda;

1. Siirt Çinko Flotasyon ve İzabe Tesisi hakkında 8 Nisan 2021 tarihinde verilen ÇED Olumlu kararı 9 Ekim 2026 tarihi itibarıyla tesisin fiilî proses, üretim kapasitesi, yardımcı üniteleri ve mevcut faaliyet biçimi bakımından hangi şartlarla uygulanmaktadır; ÇED kararından sonra tesiste proses, kapasite, ünite, ham madde, atık veya üretim yönteminde değişiklik yapılmışsa bunların hangileri Bakanlığınıza bildirilmiş ve hangileri için yeni bir ÇED değerlendirmesi yapılmıştır?
2. Nihai ÇED Raporunda taahhüt edilen üretim kapasitesi, üretim prosesi, emisyon ve atık su yönetimi, tehlikeli madde ve atık depolama sistemleri ile tesisin mevcut fiilî durumu en son hangi tarihte karşılaştırılmıştır; ÇED taahhütleriyle fiilî durum arasında tespit edilen farklılıklar nelerdir ve farklılık tespit edilmemişse bu sonuç hangi tarihli yerinde denetim ve ölçümlere dayanmaktadır?
3. Tesise emisyon, atık su deşarjı, atık yönetimi veya diğer çevresel konularda verilmiş çevre izin ve lisans belgeleri hangileridir; her bir belgenin düzenlenme ve geçerlilik tarihleri nedir; süresi dolan, yenilenmeyen, askıya alınan veya faaliyet durumundaki değişiklik nedeniyle yeniden değerlendirilmesi gereken izin bulunmakta mıdır?

4. Tesisin üretimini tamamen veya kısmen durduğu dönemlere ilişkin Bakanlığınıza veya Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne yapılan bildirimlerin tarihleri nelerdir; üretimin durduğu dönemlerde tesiste kalan cevher, proses kimyasalları, ağır metal içeren maddeler, tehlikeli atıklar ve diğer stokların miktarı, bulunduğu alan ve güvenliğinin sağlanmasına ilişkin hangi kontroller yapılmıştır; faaliyet durduğu hâlde ayrıca bir bildirim yapılmamışsa bunun mevzuata uygunluğu hangi gerekçeye dayanmaktadır?
5. Tesisin faaliyete geçtiği tarihten 9 Ekim 2026'ya kadar yıllar itibarıyla oluşan tehlikeli ve tehlikesiz atıkların türleri, atık kodları ve miktarları nedir; bunların ne kadarı geri kazanılmış, ne kadarı lisanslı tesislere gönderilmiş ve ne kadarı tesis sahasında geçici olarak depolanmıştır; üretilen, beyan edilen ve lisanslı tesislere teslim edilen atık miktarları arasında herhangi bir uyumsuzluk tespit edilmiş midir?
6. Tesisin açılışından bugüne kadar hava emisyonları, atık su, toprak ve yer altı suyu kirliliği, tehlikeli kimyasallar ve atık yönetimi bakımından Bakanlığınıza veya İl Müdürlüğüne hangi tarihlerde kaç denetim yapılmış; hangi ölçüm ve numuneler alınmış; sınır değer aşımı veya ÇED ve çevre izin şartlarına aykırılık tespit edilmişse hangi yaptırım ve düzeltici işlemler uygulanmıştır?
7. Tesis sahasında ve çevresinde özellikle çinko, kurşun, kadmiyum ve üretim sürecinden kaynaklanabilecek diğer ağır metaller yönünden toprak ve yer altı suyu analizleri hangi tarihlerde yapılmış ve sonuçları nelerdir; güncel analiz bulunmuyorsa ağır metal kullanılan ve depolanan bir tesiste çevresel risk bulunmadığı hangi ölçüm verilerine dayanılarak değerlendirilmektedir?
8. Üretimin uzun süre kısmen veya tamamen durması hâlinde tesisteki kimyasal ve atık stoklarının, tankların, depolama sahalarının, atık su ve emisyon ünitelerinin güvenliğinden hangi işletmeci ve sorumlu personel yükümlüdür; Bakanlığınıza bu dönemlerde hangi sıklıkta kontrol yapmaktadır; tesisin yeniden faaliyete geçmemesi hâlinde atıkların uzaklaştırılması, kirlenmiş alanların temizlenmesi, saha güvenliğinin sağlanması ve gerekiyorsa rehabilitasyon bakımından işletmecinin somut yükümlülükleri nelerdir?
9. Tesisin faaliyete geçmesinden bugüne kadar çevredeki yerleşimlerden koku, toz, hava kirliliği, su kirliliği, atık veya ağır metal riski konusunda Bakanlığınıza ve İl Müdürlüğüne kaç şikâyet ulaşmış; bunların kaçısı üzerine yerinde inceleme ve numune analizi yapılmış, kaçısı doğrulanmış ve doğrulanan şikâyetler üzerine hangi işlemler uygulanmıştır?
10. Aynı şirket tarafından aynı OSB'de 168 ada 1 parselde yapılması planlanan Sülfürik Asit Üretim Tesisi için başlatılan ÇED süreci hangi tarihte ve hangi gerekçeyle sonlandırılmıştır; şirket projeden vazgeçmiş midir, proje başka bir kapsamda devam etmekte midir; sürecin sonlandırılmasından sonra sahada sülfürik asit tesisine yönelik herhangi bir inşaat, ekipman, kimyasal veya çevresel yükümlülük kalmışsa bunların mevcut durumu ve denetimi nedir?
11. Çinko tesisinin mevcut faaliyet düzeyinin ve uzun süreli duruş iddialarının çevresel riskleri dikkate alınarak; hava, atık su, toprak ve yer altı suyundan güncel numuneler alınmasını, tehlikeli madde ve atık stoklarının yerinde sayımını ve ÇED taahhütleriyle fiilî durumun karşılaştırılmasını kapsayan kapsamlı bir denetim hangi tarihte gerçekleştirilecektir; böyle bir güncel denetim yapılmayacaksa tesisin çevre ve insan sağlığı bakımından risk oluşturmadığı hangi güncel ve somut verilere dayanılarak kabul edilmektedir?